بسمه تعالی

خلاصه مذاکرات جلسه سی و پنجم مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۲۶

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

سی و پنجمین جلسه اتاق گفتمان آب تبریز در روز دوشنبه مورخه ۲۶ فروردین ۹۸ در سالن پروین اعتصامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز با موضوع "تصفیه و انتقال فاضلاب‌های شهری برای احیای رودهای استان و دریاچه ارومیه و چالش‌های آن" برگزار شد. در این جلسه، ابتدا دکتر رضا یگانی، بعد از خیر مقدم گویی و تبریک عید و عرض تسلیت بابت فوت هموطنان در سیل‌های اخیر استان‌های گلستان، لرستان، خوزستان و شهر شیراز، پر شدن دریاچه ارومیه را خبر خوش روزهای آغازین سال ۱۳۹۸ برشمردند. در ادامه آقای دکتر حسن رسولی سقای، معاونت محترم پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز در خصوص نقش و لزوم قرار گرفتن دانشگاه‌های کشور به عنوان مراجع علمی در امور اجرایی کشور، مطالبی بیان کردند. سپس آقای علی دولتی مهر، مدیر محترم اداره کل هواشناسی استان آذربایجان شرقی موضوعاتی در خصوص لزوم

آسیب‌شناسی صدمات و خسارات سیل‌های اخیر در کشور، طرح نمودند؛ به عنوان مثال اینکه آیا خسارت‌های بعمل آمده در استان گلستان قابل پیشگیری بود؟ آیا این خسارات وارده صرفا بدلیل سیل بوجود آمد؟ نقش دخالت‌های غیرکارشناسی بشر در افزایش میزان خسارات سیل چه بود؟ آیا تفاوت‌های ماهیتی سیل در استان-های گلستان، خوزستان، لرستان و شهر شیراز بخوبی تبیین شده است؟ در ادامه ایشان در خصوص ادعای اخیر طرح شده تحت عنوان قرار گرفتن هاله‌ای بر روی دریاچه ارومیه که مانع از بارش در منطقه می‌شود، اذعان داشتند که در حال حاضر بدون انجام مطالعات علمی و تخصصی، امکان اظهار نظر وجود ندارد و جواب دادن به این ادعای طرح شده را به آینده و بعد از انجام مطالعات تکمیلی موکول نمودند. ایشان همچنین پیش‌بینی بارش‌ها را بصورت یک هفته قبل عملی و ممکن دانستند. در ادامه حضار محترم مطالب مهم زیر را بیان داشتند:

۱) دانشگاه موظف است تا نسبت به عدم اطلاع رسانی بهینه دستاوردهای علمی دانشگاه‌ها به دستگاه‌های اجرایی، آسیب‌شناسی بعمل آورد. به عنوان مثال اینکه مقاله یکی از اساتید دانشگاههای تبریز و شهید مدنی آذربایجان در خصوص پیش‌بینی خطرات سیل آق قلا، چرا و به چه دلیل در تصمیم‌گیری‌های پیشگیرانه مسؤلان استان گلستان لحاظ نشده است.

۲) در کنار موضوع آب، از اهمیت خاک نباید غافل شد. آبخیزداری از مهمترین مسائل قابل تأمّل و البته مغفول در چارچوب سیستم اجرایی دانستند.

۳) چرا میزان بازچرخانی و استفاده مجدد از آب و فاضلاب در کشور ما کمتر از ۵٪ کل فاضلاب تولیدی کشور است؟

٤) استفاده از تکنیک‌های توسعه کم اثر در برنامه‌ریزی توسعه شهری برای مقابله با سیل و مخاطرات ناشی از آن، ضروری است.

۵) با توجه به مصرف بالای آب شرکت‌هایی چون پالایشگاه، پتروشیمی و همچنین نیروگاه حرارتی تبریز، پساب برخی شهرک‌های مجاور شهر تبریز (بعنوان مثال، شهر جدید سهند) باید برای این امر تخصیص یابد. چرا بعد از سال‌ها همچنان این موضوع بدون کوچکترین فعالیتی، مسکوت باقی مانده است؟

٦) یکی از دلایل ضعف ارتباط دانشگاه و صنعت، در سیاست ارتقاء اعضای هیأت علمی وزارت علوم تحقیقات و فناوری است. زیرا اساتید بجای فعالیت در بخش نیازهای فنّاورانه، به مقوله‌هایی چون نوشتن مقاله‌هایی در ژورنال‌های خارجی مشغول هستند.

۷) چگونه می‌توان نظرات و اندیشه‌های سازمان‌های مردم نهاد را به سیاست و تصمیم در کشور تبدیل کرد؟

۸) یکی از دلایل سیل اخیر حذف مراتع و جنگل‌زدایی در کشور است. همچنین بررسی چرایی ساخت راه‌آهن آق‌قلا به صورت عمود بر گرگان رود با پلی فاقد معابر عبور آب، بررسی هزینه‌های مشاوره، اجرا و در نهایت اینکه چه هزینه‌هایی برای ساخت و احداث دوباره آن، لازم است.

۹) کارخانه کاوه سودا علیرغم استفاده از میلیون‌ها مترمکعب از حقابه دریاچه، فاضلاب خود را در محیط زیست رهاسازی نموده و موجب آلایندگی آن می‌شود. آگاه‌سازی نهاد مردمی در خصوص این‌گونه معضلات زیست‌محیطی مهم است.

۱۰) نقش دانشگاه در خصوص حمایت از ایده‌های نو برای بازچرخانی و استفاده مجدد از فاضلاب مهم بوده و لازم است دانشگاه در این خصوص پایلوت‌های موفقی را به نمایش بگذارد.

۱۱) عدم وجود سیاست‌های مدون و خط‌مشی توسعه پایدار در مجموعه‌های اجرایی استان از نقاط ضعف اساسی عدم توفیق ایده‌های خلاقانه و قابل اجرا در مدیریت شهری است.

۱۲) ارقام مورد توافق در تفاهم‌نامه سال ۹۳ فیمابین وزارت نیرو، سازمان محیط‌زیست و ستاد احیا دریاچه ارومیه، مبنی بر انتقال سالانه بیش از ۱۲۳ میلیون مترمکعب پساب شهر تبریز به دریاچه، با چالش اساسی مواجه است، طوری که بررسی‌های کارشناسی حاکی از عدم امکان تحقق انتقال حجم پساب توافق شده جهت ارسال به دریاچه است. از طرفی، بدلیل وجود تفاهم‌نامه مذکور و همچنین برخی اسناد بالادستی، شرکت‌های آب و فاضلاب و آب منطقه‌ای استان برای تخصیص بخشی از پساب‌های سرگردان به صنایع مختلف و تأمین اعتبار جهت تسریع پروژه‌های عقب مانده معطل هستند.

۱۳) این مسئله در کنار قراردادهایی که دستگاه‌های اجرایی موظفند تا از طریق اوراق مشارکت و اسناد خزانه سه یا چهار ساله، پروژه‌های مصوب را اجرا نمایند، مشکلات را دو چندان نموده است، طوری که در اغلب موارد یا پیمانکاران تمایلی به عقد قرارداد ندارند و یا در صورت عقد قرارداد، در پیشبرد اهداف و شرح خدمات مصوب قرارداد، با مشکلات متعددی در زمینه تأمین بموقع اعتبار ارزی و ریالی مواجه می‌شوند و در نهایت تمامی موارد فوق به صورت کاستی‌های اجرایی به جامعه و عموم مردم منتقل می‌شود.

۱٤) اطلاع و آگاهی مردم از مشکلات اجرایی دستگاه‌ها، نظیر دلایل عدم تأمین نقدینگی بموقع توسط دولت و مشکلات ناشی از تحریم‌ها می‌تواند ضمن افزایش همدلی، مردم را در کم و کیف مشکلات قرار داده و آن‌ها را در ارائه راهکارهای سازنده و مفید، تشویق نماید و اتاق گفتمان آب در این خصوص نیز شاید بتواند با بیان و آشکارسازی خود، این نقش را به نحو مؤثری پیاده سازد.

۱۵) بخشی از مدیران اجرایی سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی، کلیه بار ناشی از تأمین مالی پروژه‌های مجموعه تحت امر خود را بر دوش دولت و ستاد احیا نهاده و تمام کاستی‌ها را به عدم تأمین مالی بموقع نسبت می‌دهند.

با احترام

دبیرخانه اتاق گفتمان آب

http://wdr.tabrizu.ac.ir
wdrtabriz@gmail.com
telegram.me/wdrtabriz
sapp.ir/wdrtabriz
instagram.com/wdrtabriz

قدردانی: از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز برای میزبانی اتاق سپاسگزاری بعمل می‌آید. از آقای دکتر رضا یگانی به خاطر تهیه متن اولیه گزارش جلسه سپاسگزاریم.